Fii bun, dar fereşte-te să creadă lumea că poţi fi numai bun. (Nicolae Iorga)

Dreptul

Săptămînal juridic

ISSN 1857-3185

VINERI 5 noiembrie 2010

Anul IX nr. 41 (348)

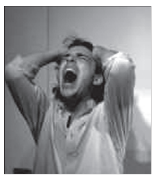
8 pagini – 2,50 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Abordări privind perfecţionarea instruirii juridice

pag. 3

Psihocriminalul

pag. 4

Primele 20 de case pentru sinistraţii din raionul Hînceşti au fost date în exploatare

pag. 5

Concluziile Consiliului UE sînt un succes al diplomaţiei de la Chişinău

Concluziile Consiliului UE cu privire la Republica Moldova din 25 octombrie sînt un succes al diplomaţiei de la Chişinău, succes care nu ar fi fost posibil fără reformele întreprinse în ultimii 5 ani. Declaraţia a fost făcută recent, de directorul executiv al Asociaţiei pentru Politică Externă (APE),Victor Chirilă, la o nouă şedinţă a Clubului de presă al APE.

În opinia experţilor APE, UE şi-a reconfirmat decizia fermă de a aprofunda relaţiile cu Republica Moldova şi de a continua să acorde asistenţă financiară şi tehnică pentru implementarea reformelor pe care Chişinăul şi le-a asumat în raport cu Uniunea Europeană. Miniştrii de externe ai UE au încercat să transmită Republicii Moldova mesajul că aprofundarea relaţiilor dintre cele două părţi este direct proporţională cu angajamentul Moldovei de a continua calea reformelor şi voinţa politică de a duce la bun sfîrşit reformele asumate pe parcursul acestui an.

„Comisia Europeană a fost chemată de către miniştrii de externe ai ţărilor membre ale UE să creeze directivele pentru începerea negocierilor privind crearea Zonei de comerţ liber şi aprofundat, ca parte integrantă a Acordului de Asociere cu Republica Moldova. Aceste negocieri vor începe de îndată ce condiţiile vor fi satisfăcute. Comisia Europeană nu face trimitere la condiţiile de care este vorba. Dar pe lîngă condiţiile tehnice pe care Chişinăul va trebui să le satisfacă, e vorba şi de situaţia politică din ţara noastră", a subliniat directorul executiv al APE.

Expertul consideră că Republica Moldova ar putea obţine planul de acţiuni privind liberalizarea regimului de vize doar după alegerile parlamentare anticipate din 28 noiembrie, atunci cînd va fi clară structura viitorului Guvern, pe cînd Ucraina l-ar putea obţine deja în luna noiembrie.

Victor Chirilă conchide că la 25 octombrie, Consiliul UE la nivel de miniştri de externe a trasat 3 obiective de bază în ceea ce priveşte relaţiile UE-Republica Moldova. Primul se referă la asocierea politică şi integrarea economică cu UE, iar al doilea – la lansarea etapei operaţionale a dialogului privind liberalizarea regimului de vize, care este o perspectivă pe termen lung, ce ar putea depăşi mandatul celor două preşedinţii ale UE din anul 2011, cea a Ungariei şi Poloniei. Ultimul obiectiv trasat este începerea negocierilor asupra Zonei de comerţ liber, aprofundat şi comprehensiv ca parte a Acordului de Asociere.

La 25 octombrie curent, Consiliul UE la nivel de miniştri de externe a recomandat Comisiei Europene să înceapă elaborarea foii de parcurs pentru Republica Moldova în ceea ce ţine de liberalizarea regimului de vize şi crearea Zonei de comerţ liber şi aprofundat. La reuniunea grupului de prieteni ai Republicii Moldova din cadrul UE, din 30 septembrie de la Chişinău, ministrul de externe al Italiei, Franco Frattini declara că cetăţenii moldoveni ar putea circula liber în UE în cel mult 18 luni de la data obţinerii foii de parcurs pentru regimul de vize. Acesta a fost al cincilea Club de presă organizat de APE cu susţinerea Fundaţiei Friedrich Ebert Stiftung. Proiectul este destinat îmbunătăţirii dialogului cu jurnaliştii ce abordează probleme de politică externă.

Moldova se află pe lista de aşteptare pentru a adera la UE

Republica Moldova se află pe lista de aşteptare pentru a adera la Uniunea Europeană. Declaraţia a fost făcută într-un interviu pentru NewsIn, de ambasadoarea Olandei la Bucureşti, Tanya van Gool, care a precizat însă că pentru Chişinău drumul spre Uniunea Europeană este încă lung.

„Am văzut schimbările, vedem că noul Guvern are o orientare prooccidentală. Moldova mai are însă un drum lung de parcurs înspre aderare", a menţionat diplomatul olandez. Ea a adăugat că, deocamdată, UE poartă negocieri de aderare cu Croaţia, iar lucrurile nu pot evolua rapid în ceea ce priveşte alte state. Tanya van Gool consideră că dosarul transnistrean este o problemă pe care Moldova o are cu Rusia şi nu crede că poate fi soluţionat doar prin aderarea la Uniunea Europeană. În ceea ce priveşte o eventuală extindere a UE, diplomatul olandez susţine că Europa are nevoie de o pauză, ca să-şi revină din criza economică şi financiară.

Parcursul european al Republicii Moldova – subiect distinct în cadrul Forului moldo-polon

Parcursul european al Republicii Moldova a fost subiectul principal al celei de-a doua şedinţe a Forului moldo-polon pentru integrare europeană, care s-a desfăşurat recent, la Chişinău. Acest subiect este deosebit de important din perspectiva deţinerii de către Polonia a Preşedinţiei în cadrul Uniunii Europene în cea de-a doua jumătate a anului 2011, transmite Serviciul de Presă al MAEIE.

În cadrul Forului, au avut loc sesiuni plenare, precum şi întrevederi ale grupurilor de lucru la instituţiile naţionale de resort. Experţii au evaluat implementarea înţelegerilor convenite la prima reuniune a Forului, care s-a desfăşurat în luna martie curent. De asemenea, au fost identificate iniţiative de colaborare pentru perioada următoare.

Forul moldo-polon pentru integrare europeană a fost condus de către viceministrul Afacerilor Externe şi Integrării Europene al RM, Natalia Gherman, şi secretarul de Stat al MAE polon, Henryk Litwin. Delegaţiile ambelor părţi au inclus reprezentanţi ai ministerelor de Externe, Interne, Sănătăţii, Construcţiei şi dezvoltării regionale, Culturii, precum şi ai Serviciilor vamale şi de grăniceri.

Această reuniune se înscrie în contextul Declaraţiei Comune a Premierilor Republicii Moldova şi Republicii Polonia privind cooperarea în domeniul integrării europene, aprobată la 18 februarie curent, la Varşovia.

Începe ziua cu **DREPTUL!**

◆ Flash

Vlad Filat a dispus crearea unei Agenții de monitorizare a prețurilor

Premierul Vlad Filat vrea să țină sub control toate prețurile. În acest scop, el a dispus, recent, crearea, pe lîngă Guvern, a unei structuri noi. Inițiativa prim-ministrului pare stranie în condițiile în care, potrivit legislației, statul poate influența doar prețurile produselor de primă necesitate. În celelalte cazuri, acestea ar trebui să fie dictate de concurenții de pe piață.

Filat a dispus crearea Agenției de monitorizare a prețurilor, după ce șeful Centrului Anticorupție, Viorel Chetrari, l-a informat că nicio farmacie nu a scumpit medicamentele nejustificat, așa cum bănuia premierul. Vădit indignat, prim-ministrul a dispus și un control mai riguros al procesului de formare a prețurilor.

Pe de altă parte, ex-ministrul Economiei, Valeriu Muravschi, a declarat că într-o economie liberă statul nu poate reglementa prețurile. Expertul afirmă că bunăstarea cetățenilor ar fi posibilă prin majorarea indemnizațiilor pentru cei nevoiași și atragerea investițiilor străine.

Aprindeți farurile de întîmpinare

Pînă la primăvară mașinile vor trebui să circule cu luminile de întîmpinare incluse și ziua.

Acest lucru este prevăzut de Regulamentul Poliției rutiere, care a intrat în vigoare anul trecut. Șoferii care vor încălca această regulă vor fi amendați.

De la 1 noiembrie și pînă la 31 martie, șoferii trebuie să aprindă farurile de întîmpinare atît noaptea cît și ziua.

Oamenii legii spun că această prevedere a Regulamentului Poliției rutiere are menirea de a reduce numărul accidentelor.

Nerespectarea acestei reguli se penalizează cu o amendă de la 20 pînă la 60 de lei.

Șoferii de microbuze continuă să comită încălcări

Condițiile în care locuitorii Chișinăului călătoresc în mijloacele de transport în comun lasă în continuare de dorit. Tentativele autorităților de a face ordine s-au soldat cu un eșec. Șoferii de microbuze continuă să ignore Regulamentul Ministerului de Interne și încarcă vehiculele pînă la refuz, cu pasageri. Ei nu respectă nici decizia Primăriei Capitalei, care-i obligă să oprească în stații, deși în octombrie au fost instalate peste 200 de indicatoare pentru staționări.

Pe 27 septembrie, Ministerul de Interne a readus pe tapet o decizie mai veche, potrivit căreia șoferii de microbuze sînt obligați să nu transporte pasageri peste capacitatea vehiculului.

Două săptămîni mai tîrziu, pe 15 octombrie, Primăria Capitalei a obligat șoferii de microbuze să oprească doar în stații. Nimeni nu respectă însă această regulă. Șoferii au o scuză. Responsabilii de la primărie susțin că nu vor tolera această situație la nesfîrșit.

Numai în luna septembrie, 30 de oameni au fost răniți în accidente rutiere în care au fost implicate microbuze. În ultimele două luni, Poliția rutieră a înregistrat peste 1250 de contravenții comise de șoferii de microbuze. Cei mai mulți au fost amendați pentru supraîncărcarea vehiculelor.

600 de calculatoare pentru căminele studențești din capitală

Toate căminele studențești din capitală vor avea cîte o sală cu calculatoare conectate la internet. Această hotărîre a fost luată recent de Guvern.

În capitală sînt circa 131 de cămine studențești ale instituțiilor de învățămînt superior și mediu de specialitate, și se propune procurarea a 600 de calculatoare, la care vor avea acces circa 30 de mii de studenți, potrivit ministrului de Stat Victor Bodiu.

Proiectul a fost elaborat în vederea sporirii accesului la informație în rîndurile studenților, îmbunătățirii procesului educațional și creării condițiilor pentru realizarea plenară a potențialului tinerilor, potrivit Notei informative la hotărîrea de Guvern.

Moldovenii vor marca ouăle de la 1 ianuarie 2012

Guvernul a revenit la decizia luată în iunie, prin care din noiembrie, anul curent, toți producătorii de ouă erau obligați să-și marcheze producția.

Asta pentru că din cauza crizei și lipsei banilor, producătorii nu au mai reușit să instaleze echipamentele necesare, susțin oficialii. Pe fiecare ou urma să fie aplicată o ștampilă care să indice data la care a fost produs și furnizorul. Viceministrul Agriculturii, Vasile Bumacov dă asigurări că noul termen impus de executiv, 1 ianuarie 2012 va fi respectat de producători, care astfel, ar avea posibilitatea să exporte ouăle în Uniunea Europeană.

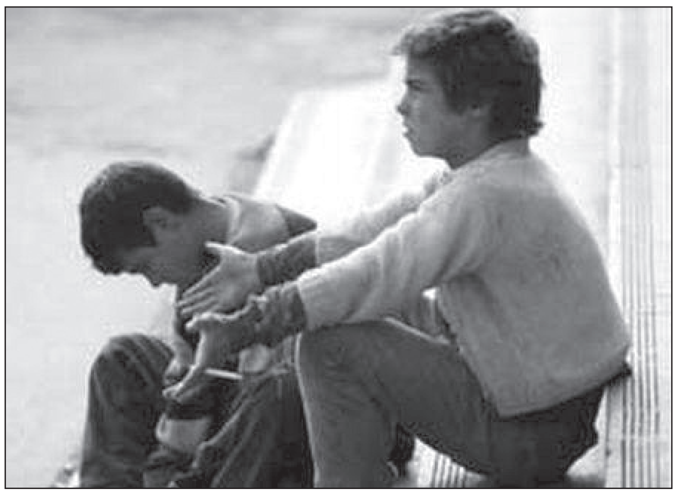
UNICEF cheamă la schimbarea accentului în justiția pentru copii

UNICEF subliniază necesitatea reformării justiției pentru copii în Republica Moldova, prin a acorda o mai mare atenție reabilitării acestora.

La o masă rotundă, convocată recent, de avocatul parlamentar pentru drepturile copiilor, reprezentantul UNICEF Alexandru Stratulat a declarat că instituția încearcă să schimbe accentul de la pedeapsă la reabilitare, iar termenul de „justiție juvenilă" în „justiție pentru copii".

„Nu există doar delincvență juvenilă, ci și minori implicați într-un fel sau altul în cazuri de infracțiune. Ne referim la victime sau martori ai violenței, abuzului sexual și altor crime", a subliniat reprezentantul UNICEF.

Alexandru Stratulat a menționat că pedepsele trebuie înlocuite cu forme alternative care să-l facă pe copil să înțeleagă că a greșit. El a salutat în context închiderea Școlii Speciale de la Soloneț pentru copii cu probleme de comportament. Aici erau deținuți minori de 10-15 ani, iar din septembrie curent, aceștia au fost reintegrați în societate. Tot în acest an, odată cu vizita senatorului francez Robert Badinter, au fost închise ce-

lulele de izolare pentru copii din Penitenciarul nr. 13 din Chișinău și Penitenciarul nr. 2 de la Lipcani.

Împreună cu guvernarea și societatea civilă, se încearcă o reformare mai largă a sistemului judiciar pentru copii, inclusiv crearea instanțelor judecătorești specializate. Recent, au fost pregătiți avocați, procurori și judecători specializați în lucrul cu copiii, a declarat Alexandru Stratulat.

Potrivit reprezentantului UNICEF, o altă necesitate care îi vizează pe copii este educația incluzivă, care prevede accesul tuturor la educație, indiferent de capacitățile fizice sau mintale, de etnie sau de locul de unde provin. Astfel că, se dorește un efort suplimentar din partea asistenților sociali pentru a face legătura cu autoritățile publice locale pentru a ajuta copiii să ajungă la școală. Un exemplu este activitatea asistentului social din satul Schinoasa, cu efortul căruia primarul a organizat circulația unui microbuz care transportă copiii romi la cea mai apropiată școală, la 7 km distanță.

În cazul copiilor cu dizabilități, aceștia sau sînt educați de părinți, sau, în cazuri rare, vin profesorii la casele lor. De obicei, însă, se optează pentru - instituționalizare, iar dreptul la educație al copiilor instituționalizați este oarecum afectat, pentru că standardele în aceste școli sînt mai joase. „Societatea are o atitudine diferită față de persoanele cu dizabilități, acestea sînt invizibile pentru noi. Dar, în ultima perioadă, ministerul de ramură, în cadrul reformei sistemului educațional, încearcă evitarea instituționalizării", a subliniat reprezentantul UNICEF.

UNICEF salută în context ratificarea în această vară a Convenției cu privire la persoanele cu dizabilități și așteaptă ca aceasta să fie și implementată.

Protecția consumatorului și Contabilitate și Audit – sectoare puțin dezvoltate și reglementate în Republica Moldova

Protecția consumatorilor în Moldova nu este pe deplin dezvoltată și astfel, ea nu este asigurată la un nivel înalt. Elementul fundamental al sistemului pentru asigurarea calității și transparenței raportării financiare constituie existența unei profesii de auditor independent și fiabil, ceea ce în Moldova nu este bine dezvoltat. Acestea sînt principalele concluzii expuse recent, în cadrul unui briefing de presă susținut în contextul proiectului „Suport pentru Implementarea Acordurilor dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană".

„Trecerea la Standardele Internaționale de Raportare Financiară și Standardele Internaționale de Audit va deschide posibilitatea de a contribui la creșterea investițiilor străine directe de portofoliu, va stimula sectorul privat, va îmbunătăți mediul de afaceri, climatul investițional, precum și potențialul de integrare europeană", a declarat viceministrul Finanțelor, Victor Barbăneagră. Acesta susține că, conform raportului de evaluare a corespunderii legislației în domeniu cu prevederile directivelor Uniunii Europene, se înregistrează o compatibilitate în proporție de 75%.

Printre concluziile cele mai importante ce țin de protecția consumatorului, au fost menționate nivelul scăzut de protecție în mai multe sectoare (publicitate înșelătoare, vînzări directe, pachete turistice), precum și nereglementarea unor domenii specifice (creditul de consum, vînzări la domiciliu, produse de tip timeshare).

În cadrul evenimentului, au fost prezentate două ghiduri, ce conțin evaluarea sectoarelor, recomandări strategice și concluzii pentru dezvoltarea de mai departe a procesului de armonizare a legislației naționale la cea europeană.

Proiectul „Suport pentru Implementarea Acordurilor dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană" a fost lansat la 5 august 2008, cu scopul de a asista autoritățile Republicii Moldova în implementarea priorităților stabilite în acordurile bilaterale semnate între Republica Moldova și UE. În acest scop, au fost alocați 5,2 milioane de euro. Proiectul va continua pînă la finele anului curent.

Baroul de avocați din Chișinău are un nou decan

La 29 octombrie 2010, Uniunea Avocaților din Moldova a convocat Adunarea Generală a Avocaților care activează în circumscripția Curții de Apel Chișinău. În circumscripție își desfășoară activitatea circa 1300 de avocați.

În conformitate cu prevederile legii, pe ordinea de zi au fost incluse chestiunile privind constituirea Baroului și alegerea decanului și a prodecanului Baroului.

În rezultatul votului secret, în funcția de decan al Baroului din circumscripția Curții de Apel Chișinău a fost ales avocatul Ion Păduraru, vicepreședinte al Uniunii Avocaților din Moldova, ex-ministru al Justiției, director al Biroului Asociat de Avocați *„Păduraru Brașoveanu & Partenerii"*. În funcția de prodecan al Baroului a fost aleasă avocata Natalia Moloșag, care activează în cadrul Biroului Asociat de Avocați *„Avocații publici"*.

În conformitate cu prevederile legii, în cadrul Uniunii Avocaților din Moldova au fost constituite cinci Barouri ale avocaților, care activează în raza circumscripțiilor a cinci Curți de Apel din țară (Chișinău, Bălți, Cahul, Bender și Comrat).

Constituirea și funcționarea Barourilor în afara Uniunii Avocaților este interzisă prin lege.

Serviciul de presă al Baroului Chișinău

CONDOLEANȚE

Consiliul Superior al Magistraturii exprimă sincere condoleanțe domnului Ion Tutunaru, judecător la Judecătoria Florești, în legătură cu decesul tragic al ambilor părinți.

Dumnezeu să-i aibă în paza sa.

Consiliul Superior al Magistraturii exprimă sincere condoleanțe domnului Ghenadie Nicolaev, judecător la Curtea Supremă de Justiție, în legătură cu decesul mamei sale.

Dumnezeu s-o odihnească în pace.

Consiliul Superior al Magistraturii exprimă sincere condoleanțe domnului Iurie Iordan, judecător la Curtea de Apel Chișinău, în legătură cu decesul tatălui său.

Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Abordări privind perfecţionarea instruirii juridice

În anul curent, Uniunea Internaţională a Juriştilor (UIJ) şi Uniunea Juriştilor din China (UJC) vor marca 20 de ani de colaborare. Cu acest prilej, o delegaţie a UIJ a efectuat recent o vizită de lucru în China la

invitaţia specială a UJC. Din componenţa delegaţiei au făcut parte reprezentanţi din mai multe state, precum: Federaţia Rusă, Ucraina, Azerbaidjan, Kazahstan etc., iar Republica Moldova nu a fost o excepţie în acest sens, ea fiind reprezentată de către Gheorghe Avornic, vicepreşedintele Uniunii Internaţionale a Juriştilor, preşedintele Uniunii Juriştilor din Republica Moldova (UJM), decan al Facultăţii de drept din cadrul USM.

Pe parcursul vizitei, membrii delegaţiei au avut întîlniri cu conducerea de vîrf a Parlamentului şi a Uniunii Juriştilor din China, precum şi cu administraţia organelor de drept din statul respectiv. Gazdele au ţinut să amintească reprezentantului ţării noastre că au avut întrevederi cu mai multe delegaţii ale instituţiilor de drept din Republica Moldova.

În cadrul întrunirii au fost discutate subiecte care au vizat problematica corupţiei, crima organizată, infracţiunile grupurilor criminale, accentul însă, fiind pus pe instruirea juridică din instituţiile de învăţămînt superior. În acest context, la Facultatea de drept a Unversităţii Populare din China a fost desfăşurat un amplu seminar în care au fost abordate problematici ce ţin în exclusivitate de pregătirea specialiştilor în domeniul dreptului, unde membrii delegaţiei şi-au expus punctele de vedere.

Făcînd referire la procesul de instruire juridică din Republica Moldova, Gh. Avornic a evidenţiat faptul că la acest capitol, ţara noastră nu se poate compara cu anumite state care au un un alt nivel de dezvoltare, însă nu putem afirma că ne plasăm pe ultimele locuri, deoarece în direcţia respectivă au fost întreprinse anumite reforme.

„Vreau să menţionez că în ceea ce priveşte instruirea juridică, noi am reuşit să realizăm unele priorităţi, cu atît mai mult cu cît UJM a desfăşurat un şir de activităţi în care au fost discutate subiecte ce ţin de ramura dreptului ca ştiinţă şi instruirea juridică a viitorilor specialişti din acest domeniu. Drept urmare, nu pot să nu menţionez aici şi despre fondarea Institutului Naţional al Justiţiei. De asemenea, în ultimul timp, tot mai frecvent se discută despre pregătirea continuă a tuturor specialiştilor din domeniul justiţiei: judecători, avocaţi, procurori, executori judecătoreşti, inclusiv cadre didactice. Consider că sistemul justiţiei în societate are o importanţă deosebită, iar pregătirea permanentă a celor care activează în el devine un imperativ al timpului. În această

ordine de idei, vreau să remarc că optez pentru efectuarea stagiilor de calificare şi perfecţionare a celor care îşi desfăşoară activitatea în acest sistem complex.

Printre realizările pozitive înregistrate în ţara noastră, putem include şi reducerea numărului de facultăţi de drept. Dacă prin anii ’90 aveam înregistrate peste 30 de facultăţi de drept, în prezent avem doar cîteva instituţii care includ astfel de unităţi didactice. Şi nu putem invoca aici concurenţa, indiferent de tipul ei, ci anume faptul că instituţiile de învăţămînt trebuie să corespundă mai întîi de toate anumitor standarde în ceea ce priveşte cadrele didactice, procesul de studii, dotarea tehnico-materială etc.”, a subliniat Gh Avornic.

Totodată, potrivit sursei citate, astfel de întrevederi oferă oportunitatea de a medita asupra realizărilor, dar în special asupra a ceea ce urmează de întreprins în vederea perfecţionării procesului de instruire juridică, toate acestea manifestîndu-se prin schimb permanent de experienţă între specialiştii din mai multe state, fapt ce ar permite identificarea anumitor mecanisme, practici şi standarde, menite să acţioneze eficient acolo unde se înregistrează probleme.

Şi dacă în ceea ce priveşte instruirea juridică nu stăm atît de rău, la capitolul condiţii de examinare a tuturor categoriilor de cauze în instanţele de judecată ne considerăm net-inferiori, a mai subliniat preşedintele UJM.

„Am rămas profund impresionat de condiţiile extraordinare de examinare a cauzelor în instanţele de judecată din China, unde judecătoriile sînt dotate cu săli specializate, tehnică de calcul performantă şi diversă, hărţi etc., facilitînd posibilitatea părţilor de a-şi proba cauza”, a conchis Gh. Avornic.

Irina BUREA

Bugetul justiţiei moldave: 58% pentru judecători şi 2% pentru actul justiţiei

Înainte de a acorda premiul „Balanţa de cristal”(care recompensează practicile judiciare inovatoare) unei instanţe de judecată din Bulgaria, Comisia Europeană pentru Eficienţa Justiţiei, corpul de experţi de pe lîngă Consiliul Europei, a publicat la Ljubliana, cel de-al patrulea Raport de evaluare a sistemelor judiciare europene.

Documentul care se bazează pe datele acumulate în perioada 2004-2008 analizează funcţionarea sistemelor judiciare din 45 de state membre ale Consiliului Europei, mai puţin cele din Germania şi Liechtenstein, ţări care nu au participat la acest exerciţiu.

Potrivit documentului, în 2008 Moldova a alocat judecătoriilor puţin peste 2 euro pe cap de locuitor, cifra ce o trimite, aparent, în coada clasamentului. Topul ţine cont şi de puterea economică a ţărilor respective, fapt care face oarecum firească poziţionarea Moldovei pe ultimul loc. Ucraina alocă şi ea puţin peste 3 euro în condiţiile în care media europeană este de 26,8 euro.

Între 2006 şi 2008, bugetul justiţiei în Moldova a fost suplimentat cu aproximativ 15 milioane de euro, ceea ce corespunde unei creşteri în jur de 57%. Potrivit documentului, România a alocat, în aceeaşi perioadă, cu 38% mai mult, iar Ungaria a crescut susţinerea bugetară a justiţiei cu 197 %.

Raportul evidenţiază diferenţe majore între ţările europene. În timp ce statele care zeci de ani au finanţat reformele în justiţie, cum este cazul Belgiei, Islandei sau Irlandei, alocă acum sume mici din buget acestui sector, altele cum sînt Marea Britanie sau Norvegia, au operat tăieri drastice.

Cea mai mare parte a banilor pe care îi primeşte justiţia moldovenească este direcţionată către salarii şi clădiri. Situaţia este asemănătoare cu cea a vecinilor din est, însă un pic diferită în statele vestice, unde cheltuielile privind actul judiciar au o pondere aproape la fel de mare cu cea a salariilor. O situaţie interesantă regăsim în Armenia, care alocă sume importante pentru a-şi şcoli personalul juridic.

Documentul mai precizează că în Moldova, 58% din bugetul justiţiei este atribuit judecătoriilor, în jur de 40% - procuraturilor şi restul de 2 procente este îndreptat către asistenţa juridică.

După cum scriu şi autorii raportului, aceste date evidenţiază priorităţile fiecărui stat cu privire la funcţionarea procesului legislativ. În statele nordice, cum e cazul Marii Britanii, Norvegiei sau Suediei, instanţele judecătoreşti nu primesc un procent atît de mare din buget, accentul fiind pus pe asistenţa juridică. Explicaţia, spun autorii studiului, constă în faptul că în aceste state „tendinţa societăţii este mai puţin litigioasă”. De altfel, concluzia studiului este susţinută şi de procentul mare alocat din buget procuraturilor în statele estice, cum este şi cazul Moldovei, unde procuratura primeşte peste media europeană.

Cît priveşte accesul la justiţie, studiul aminteşte că în afară de Azerbaidjan şi Ucraina, toate statele membre oferă consiliere juridică şi avocaţi din oficiu pentru delicte, indiferent de gravitatea lor.

În general, sistemele juridice ale statelor din centrul şi estul Europei operează cu mai mulţi judecători pe cap de locuitor decît în vestul Europei.

Dacă în Suedia, Elveţia, Marea Britanie se reduc efectivele de judecători, în ţările emergente, unde se produc reforme ale sistemelor juridice, se operează creşteri. Studiul evidenţiază că în sistemele juridice din centrul şi estul Europei se operează cu mai mulţi judecători decît în Europa occidentală, Bulgaria şi Moldova fiind cîteva dintre ţările unde există cel mai mare număr de judecători pe cap de locuitor.

Cît priveşte compensaţiile primite de justiţiabili ca urmare a erorilor din sistemul judiciar, România, împreună cu încă 16 state, între care şi Moldova, încă nu acordă daune pentru lungimea excesivă a proceselor.

Şi salariile judecătorilor şi procurorilor au fost analizate de Raportul experţilor Comisiei Europene pentru Eficienţa Justiţiei.

Studiul avertizează că situaţia diferă de la o ţară la alta în funcţie de standardul de viaţă, de produsul intern brut al ţării respective, de vîrstă şi de experienţă. De pildă, în ţările vestice, un nou judecător sau procuror are un salariu de peste 100 000 de euro pe an, dar asta pentru că pînă să aibă această calitate a realizat un stagiu îndelungat şi are o experienţă profesională vastă. Extremele sînt Moldova, cu un salariu anual brut pentru un judecător de la Curtea Supremă de Justiţie de 5100 de euro, şi Irlanda, cu peste 257 000 de euro pentru un judecător de acelaşi rang.

Tendinţa europeană este creşterea salariilor judecătorilor în comparaţie cu salariul brut la nivel de ţară, precum şi majorarea fondurilor alocate judecătoriilor.

Tribuna viitorilor jurişti

Dragi cititori, începînd cu acest număr al publicaţiei noastre dăm startul rubricii *„Tribuna viitorilor jurişti”*, în cadrul căreia tinerii de la facultăţile de drept, viitorii specialişti în jurisprudenţă îşi vor expune punctele lor de vedere vizavi de anumite aspecte din domeniul judiciar.

Precizăm că subiectele prezentate în această rubrică au fost pe larg abordate la conferinţele ştiinţifice organizate de Departamentul Tineret al Uniunii Juriştilor din Moldova.

Psihocriminalul

Primele încercări de a cunoaşte sufletul omenesc datează din cele mai îndepărtate timpuri. Lucrarea filozofului grec Aristotel, „De anima” (Despre suflet) poate fi considerată drept una din primele cărţi de psihologie – termen care a început să fie utilizat încă în secolul XVI, însă accepţiunea actuală, modernă a dobîndit-o abia în secolul XVII.

Tentativele iniţiale de a izola aspectele psihologice ale comportamentului delicvent coincid cu elaborarea conceptului de alienare mintală. Aşadar, s-a constatat că criminalii ar avea anumite deficienţe ale sentimentelor morale, care se consideră că ar fi moştenite. Anume această concepţie face trecerea de la orientarea biologică la orientarea psihologică. Conform orientării psihologice, crima derivă din anormalităţi psihice. Astfel, ea este considerată drept un fenomen patologic de nervozitate sau de isterie, precum şi de dezechilibru psiho-patologic sau idioţie. Toate opiniile curentului psihologic se rezumă la concepţia patologică a crimei, dînd acesteia explicaţia de rigoare. Aceste anomalii tulbură echilibrul psihic şi mintal al individului, dar nu-l distrug, adică nu provoacă nebunie. Prin urmare, criminalul nu este un nebun, un alienat, ci poate fi cosiderat un dezechilibrat, neurastenic, nevropat, maniac, isteric, epileptic, degenerat, nebun moral, imbecil. Aceste anomalii reduc posibilitatea prevederii, perceptibilităţii, aprecierii consecinţelor faptei sale. Psihopatiile pot să se manifeste prin impulsivitate, instabilitate, încăpăţînare, înclinaţie spre perversiune, toxicomanie. Psihopaţii au un simţ moral slăbit, aflîndu-se într-un conflict permanent cu cei din jur, fiind incapabili de adaptări de lungă durată la mediul familial şi profesional.

Spre deosebire de nevrotic, psihopatul nu-şi cunoaşte şi nici nu-şi recunoaşte boala. El nu suferă din această cauză, însă îi face să sufere pe toţi cei din jurul său. Avînd o adaptare slabă la mediul ce-i înconjoară, psihopaţii nu prea ţin cont de sfaturile, observaţiile şi îndemnurile celor din jur.

Bolnavul îşi pierde conştiinţa propriei existenţe, raportul cu sinele, cu cei din jur, cu întreaga lume reală. El se poate identifica cu diverse personalităţi, spre exemplu: cu Napoleon, Cezar etc. Psihopaţii nu-şi înţeleg starea în care se află, nu pot aprecia real situaţiile inerente, nu pot stabili relaţii cu cei din jur. Unele dintre aceste manifestări nu pot fi observate, spre exemplu, paranoia, care însă, evoluînd, creează adevăraţi despoţi sau tirani (Hitler, Stalin).

Ernest Kretschmer (1888-1964), psihiatru german, a observat existenţa unei relaţii precise între unele tipuri morfologice şi anume tulburările psihice. Pornind de la această observaţie, el a creat un sistem caracterologic complet al psihocriminalului.

Ernest Kretschmer consideră că, în funcţie de constituţia corporală, se pot distinge patru tipuri de indivizi, fiecare categorie avînd o înclinaţie mai puternică spre comiterea unor infracţiuni specifice.

Tipul *picnicomorf* vizează indivizii corpolenţi (chiar graşi), cu extremităţi scurte, adeseori inteligenţi şi expansivi. Ei se caracterizează prin comiterea tardivă şi vicleană a infracţiunilor (înşelăciune, fraudă).

Din tipul *leptomorf* fac parte indivizii înalţi, slabi, cu chipul prelung. Ei sînt multilateral dezvoltaţi din punct de vedere intelectual, de asemenea, sînt predispuşi spre criminalitate precoce, furt, abuz de încredere.

Tipul *atletomorf* se evidenţiază printr-un sistem osteomuscular puternic şi este predispus spre omoruri, tîlhării.

Tipul *displastic* vizează indivizii înapoiaţi în plan plastic şi morfologic, cel mai adesea foarte slabi, cu deficienţe sexuale ori cu malformaţii corporale. Din punct de vedere psiho-medical, regăsim în această categorie debili mintal şi schizofreni. Displasticii comit de regulă delicte sexuale (dar nu numai), acţionează într-un mod neaşteptat (uneori stupid, alteori sălbatic), îşi încep cariera criminală de regulă după 18 ani şi sînt expuşi recidivei.

Noţiunea de personalitate criminală nu trebuie înţeleasă ca un tip antropologic, o variantă a speciei umane. Ea este „un instrument clinic, o unealtă de lucru, un concept operaţional”, a afirmat Jean Pinatel.

Jean Pinatel consideră inutilă încercarea de a separa oamenii în buni şi răi, deoarece nu există o diferenţă de natură între oameni cu privire la actul criminal. „Psihanaliza ne-a învăţat, în acest sens, unele lucruri pe care le ştiam încă de la Decalog. Orice om, în circumstanţe excepţionale, poate deveni delincvent”, a precizat Jean Pinatel.

Principalul reprezentant al teoriei psihomorale este psihiatrul belgian Etienne de Greeff.

Potrivit autorului, structurile afective ale individului sînt determinate de două grupuri fundamentale de instincte: de apărare şi de simpatie. În cazul cînd copilăria individului este trăită zbuciumat, aceste instincte se pot altera, instalîndu-se un sentiment de injustiţie, o stare de inhibiţie şi indiferenţă afectivă. În opinia lui E. de Greeff, personalitatea infractorului se structurează de-a lungul unui proces lent de degradare morală a individului, denumit proces criminogen care, în final, îl conduce la comiterea actului infracţional.

În evoluţia acestui proces, autorul distinge trei etape. În prima etapă, individul normal suferă o degradare progresivă a personalităţii ca urmare a unor frustrări repetate, „faza asentimentului temperat”, în timpul căreia se naşte ideea de crimă.

În cea de a doua etapă, denumită „etapa asentimentului formulat”, individul acceptă comiterea crimei, îşi caută justificări, îşi schimbă modul de a fi, limbajul, caută un mediu social tolerant.

În cea de a treia etapă apare criza, în decursul căreia este acceptată eliminarea victimei, căutîndu-se doar ocazia favorabilă pentru trecerea la acţiune.

Printre obligaţiile pe care le au organele judiciare cu privire la cunoaşterea persoanei infractorului se înglobează şi cele ce ţin de deficienţele de natură psihică ale celui cercetat, în care sînt incluse atît devianta psihopatologică, cît şi cea psihomorală. Organele de urmărire penală, precum şi instanţele de judecată sînt obligate ca, atunci cînd au îndoieli cu privire la starea de sănătate mintală a persoanei care a săvîrşit o faptă penală, să o supună unei examinări în cadrul expertizei medico-legale psihiatrice, care este lăsată la aprecierea procurorului sau a instanţei de judecată, însă pentru unele fapte grave, efectuarea acestei expertize este obligatorie. Astfel, potrivit dispoziţiilor, efectuarea unei expertize psihiatrice este obligatorie în cazul infracţiunii de omor deosebit de grav (omorul săvîrşit prin cruzime, uciderea a două sau mai multe personae, etc.).

Adela GLODEANU,
Fac. drept, ULIM

Reformarea Sistemului de Informaţii şi Securitate – un imperativ al timpului

„Serviciul de Informaţii şi Securitate trebuie să fie o structură combativă, la baza activităţii sale fiind puse profesionalismul şi devotamentul faţă de cetăţeni şi faţă de stat”. Declaraţia aparţine preşedintelui interimar al Republicii Moldova, Mihai Ghimpu, care a participat recent la o şedinţă a Consiliului colegial al SIS. În cadrul şedinţei a fost discutat proiectul Concepţiei de transformare, modernizare şi dezvoltare a instituţiei vizate.

În raportul său, Gheorghe Mihai, directorul SIS, a menţionat că demersul schimbărilor planificate este axat pe dimensiunea calitativă a activităţii, îmbunătăţirea proceselor de management, implementarea unui nou cadru organizatoric, care va permite exercitarea eficientă şi transparentă a funcţiilor de asigurare a securităţii de stat. Acestea se preconizează a fi realizate prin modificări legislative, delimitarea atribuţiilor şi domeniilor de activitate, optimizarea structurii, consolidarea şi eficientizarea capacităţilor instituţionale de planificare, analiză, reacţie şi acţiune.

Referindu-se la Concepţia propusă spre dezbatere în cadrul şedinţei Consiliului colegial al SIS, conducătorul instituţiei a specificat că documentul defineşte scopurile, obiectivele şi domeniile-cheie de transformare, modernizare şi dezvoltare a Serviciului, activităţile planificate reieşind din priorităţile reflectate în Concepţia şi Strategia securităţii naţionale. „Proiectul de transformare se include organic în programul naţional de reformare a sectorului de securitate şi militar al ţării. Linie principală de activitate constituie şi contribuţia SIS la realizarea aspiraţiilor de integrare europeană a republicii prin dezvoltarea relaţiilor de colaborare cu partenerii străini”, a menţionat Gheorghe Mihai.

În alocuţiunea sa, Mihai Ghimpu a subliniat că în procesul de modernizare a Serviciului de Informaţii şi Securitate, care va fi unul de durată, nu trebuie trecută cu vederea necesitatea implementării principiilor democratice, respectării drepturilor şi intereselor legitime ale cetăţeanului. „Cel mai important mesaj pe care trebuie să-l transmiteţi societăţii este acela că Serviciul de Informaţii şi Securitate este un organ care protejează fiecare cetăţean, fiecare om de bună-credinţă şi, totodată, este unul de temut pentru orice răufăcător care ar atenta la cetăţeni, la instituţiile statului, la statalitatea şi la integritatea Republicii Moldova”, a menţionat şeful statului

Mihai Ghimpu a accentuat că, în procesul de reformare a instituţiei, este necesară o îmbunătăţire a capacităţii anticipative de răspuns al SIS la riscurile asociate terorismului internaţional, proliferării armelor de distrugere în masă, instabilităţii regionale şi criminalităţii transfrontaliere organizate, precum şi la schimbările intervenite în formele de manifestare ale ameninţărilor clasice. „Obiective importante există şi în domeniul asigurării securităţii economice. În special, ţin să menţionez respectarea garanţiilor pentru activitatea de întreprinzător şi a dreptului de proprietate, monitorizarea evoluţiei sistemelor financiar-bancar şi energetic, apărarea economiei naţionale de fenomene precum corupţia, criminalitatea, spionajul industrial”, a specificat sursa citată. În acest context, Mihai Ghimpu a reiterat că toate acţiunile întreprinse de organele de securitate trebuie să fie în strictă concordanţă cu normele legislative în vigoare.

Membrii Colegiului SIS au efectuat un schimb de opinii asupra proiectului Concepţiei, pronunţîndu-se pentru consolidarea potenţialului analitic instituţional de care depinde calitatea estimărilor pe direcţiile de activitate, organizarea procesului informativ şi contrainformativ în vederea identificării, cunoaşterii, prevenirii şi contracarării manifestărilor şi factorilor de risc la adresa securităţii de stat.

În contextul reformării planificate, participanţii la şedinţă au accentuat importanţa garantării caracterului transparent al transformării şi modernizării Serviciului de Informaţii şi Securitate, deschiderii faţă de societate, respectării echidistanţei politice şi neadmiterii practicilor serviciilor secrete de sorginte totalitaristă.

În finalul şedinţei, Colegiul Sistemului de Informaţii şi Securitate a aprobat Concepţia de transformare, modernizare şi dezvoltare a instituţiei.

Lilia DUMINICA

Primele 20 de case pentru sinistrații din raionul Hîncești au fost date în exploatare

Primele 20 de locuințe pentru sinistrații din satul Nemțeni, raionul Hîncești au fost finisate, iar cheile de la case, înmînate noilor proprietari. În satul Nemțeni se construiesc 115 case, dintre care 80 sînt construite de Asociația austriacă „Concordia”, care a reușit pînă la moment, să ridice pereții și să instaleze copertinele pe 35 de locuințe, în două dintre acestea fiind finisate și lucrările de interior.

La eveniment au participat reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, conducerea și donatorii Fundației „Concordia”, și, nu în ultimul rînd, locuitorii satului Nemțeni. Strada unde au fost ridicate aceste case va purta numele unuia din fondatorii asociației “Concordia” – Hans Peter Haselsteiner. Hans Peter Haselsteiner a spus că imediat cum a aflat despre nenorocirea care s-a abătut asupra Republicii Moldova, a decis să acorde ajutor țării noastre.

„Prietenii Republicii Moldova au sărit în ajutor, iar în 3 luni de la inundații rezultatul se vede. Noi vom continua să ajutăm Moldova și mulțumim prim-ministrului pentru că ne susține în realizarea proiectelor noastre”, a spus Hans Peter Haselsteiner.

Potrivit primarul satului Nemțeni, Gheorghe Mardari, ziua de 6 iulie, cînd au fost inundate 220 de case, va rămîne în istoria satului pentru totdeauna, iar ziua de 2 noiembrie va fi considerată una deosebită pentru cei care au avut de suferit în urma inundațiilor. „Prim-ministrul Vlad Filat a fost alături de noi din prima zi și grație lui s-a reușit ridicarea caselor pentru locuitorii satului Nemțeni, care au rămas fără locuință”, a spus primarul.

Vlad Filat a menționat că pentru el personal, această zi este la fel de importantă ca și pentru sinistrați. „Atunci cînd au venit apele, vedeam în ochii dumneavoastră durere și neîncredere. Acum mă bucur să văd speranță și optimism în viitor. Ceea ce s-a întîmplat demonstrează că, atunci cînd sîntem împreună, avem încredere, solidaritate, avem și rezultate”, a spus Vlad Filat. Prim-ministrul a precizat că urmează de finalizat construcția tuturor caselor pentru sinistrați (în total 706 case) și a drumurilor, menționînd că conectarea caselor la gaze naturale va avea loc în cel mai scurt timp. Premierul a dat asigurări că graficul de dare în exploatare a caselor va fi respectat astfel încît, pînă la începutul iernii, toți cei care au rămas fără locuințe în urma inundațiilor vor avea case. „În această vară am înfruntat cea mai mare calamitate naturală de care a fost lovită vreodată Republica Moldova. A trebuit să facem față și am reușit. Mulțumesc tuturor celor care au fost alături de sinistrați în aceste clipe grele”, a spus Vlad Filat, menționînd că Austria a fost prima țară care a reacționat în acea perioadă. Premierul a mulțumit în mod special Fundației „Concordia”, menționînd că cele 81 de case construite de această organizație, la Nemțeni, reprezintă un exemplu de solidaritate. „Vă felicit pentru faptul că am reușit, iar asta dovedește că, prin eforturi comune, putem să trăim într-o țara prosperă și democratică”, a conchis premierul.

„Republica Moldova aparține familiei europene și noi vă vom ajuta în depășirea dificultăților,” a spus părintele Georg Sporshill, unul din fondatorii „Concordiei”, arătînd pașaportul Republicii Moldova drept dovadă a faptului că este și el cetățean al țării noastre. Georg Sporshill a mulțumit tuturor donatorilor pentru că sînt alături de sinistrați.

Cei prezenți au participat la sfințirea caselor și au vizitat cîteva locuințe date în proprietate sinistraților. Casele au cîte 2, 3 și 4 camere, bucătărie și bloc sanitar, lucrările de finisare fiind realizate în totalitate. Acestea sînt conectate la gaz și energie electrică. Primele case au fost repartizate familiilor cu invalizi, persoanelor în etate și familiilor cu copii mici.

Amintim că în raionul Hîncești, în localitățile afectate de inundațiile din vara anului curent, urmează a fi edificate 706 case: 563 în satul Cotul Morii, 115 în satul Nemțeni și 28 de case în satul Obileni. Viceministrul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale, Anatolie Zolotcov, a comunicat că graficul de dare în exploatare a caselor, aprobat anterior, va fi respectat și sinistrații vor reuși să intre în noile locuințe în termenul prestabilit. De asemenea, el a menționat că lucrările de construcție a caselor pentru sinistrați se desfășoară în ritm normal, concomitent cu lucrările de construcție a drumurilor, a sistemului de aprovizionare cu apă potabilă, canalizare și gazificare. Următorul lot de case de locuit va fi dat în exploatare în a 3-a decadă a lunii noiembrie.

S. C.

15% din elevi nu-și văd viitorul în Moldova

15 la sută din respondenții unui sondaj, la care au participat 320 de elevi, au comunicat că nu-și văd viitorul în Moldova.

Doar 38 la sută din elevii de la sate consideră că sistemul educațional actual este unul satisfăcător. 75 la sută dintre școlarii din mediul rural și urban, se plîng că curricula școlară este prea încărcată. Acestea sînt rezultatele unui sondaj de opinie realizat de Institutul Tineretului Guvernator din Moldova. Parlamentul Tinerilor de Legislatura a II-a a fost interesat să afle opinia elevilor despre calitatea sistemului educațional din mediul rural și urban. Datele obținute relevă că percepția elevilor din urbe, față de sistemul educațional, este mai bună decît cea a elevilor de la sate – 57 față de 38 la sută.

Nemulțumiți de condițiile din școală

Totodată, 2/3 din respondenți s-au declarat nemulțumiți de condițiile de la școală și 90 la sută dintre cei intervievați au spus că nu se alimentează în instituția unde învață. Svetlana Toderaș, vicepreședinte al Parlamentului Tinerilor susține că motivele sînt lipsa cantinelor, lipsa banilor și calitatea proastă sau lipsa alimentației. În ceea ce privește procesul de studii, 75 la sută dintre elevi s-au plîns pe curricula școlară prea complicată și solicită simplificarea acesteia. De asemenea, 60 la sută dintre respondenți sînt nemulțumiți de criteriile de apreciere a elevilor de către profesori, iar 70 la sută s-au pronunțat împotriva introducerii în curricula școlară a religiei ca disciplină obligatorie.

„Ne pronunțăm pentru introducerea orientării profesionale în licee în conformitate cu modelul american. O chestie care ni s-a părut mai interesantă constă în faptul că elevii s-au pronunțat pentru ca Ministerul Educației să efectueze controale mai multe și mai riguroase”, a remarcat Tatiana Juravscaia, membru al Comisiei educație și politici de tineret. La sondaj au participat 320 de elevi din 6 localități ale Republicii Moldova. 15 la sută din respondenți au comunicat că nu-și văd viitorul în țara lor.

S. C.

Luînd în considerație creșterea prețurilor, în primele 9 luni ale anului, salariul real a crescut cu 0,5%

Biroul Național de Statistică anunță că în perioada ianuarie-septembrie 2010, salariul mediu lunar al unui lucrător din economia națională a constituit 2908,8 lei și s-a mărit față de perioada similară a anului precedent cu 7,7%. Salariul real, luînd în calcul creșterea prețurilor, a fost în creștere cu 0,5% față de aceeași perioadă a anului 2009, arată datele statistice.

În sfera bugetară, salariul mediu a constituit, în ianuarie-septembrie curent, 2532,1 lei și a crescut față de aceeași perioadă a anului 2009 cu 8%, în sectorul real al economiei - 3125,1 lei și s-a majorat cu 7,5% față de perioada similară a anului precedent.

În luna septembrie, remunerarea medie a unui salariat a fost de 2993,2 lei. Comparativ cu luna septembrie a anului trecut, salariul mediu brut s-a mărit cu 9,2%, salariul real - cu 1,1%. În sfera bugetară, salariul mediu a constituit 2544,2 lei, și a crescut cu 7,0% față de perioada similară a anului trecut. În sectorul real, salariul mediu a înregistrat 3245,8 lei, fiind în creștere cu 10,1% față de luna septembrie 2009.

Cele mai mari salarii le primesc angajații din domeniul financiar (6144,5 lei în medie pentru primele 9 luni ale anului), iar cele mai reduse – cei din piscicultură (media lunară în primele 9 luni ale anului 2010 - 1495,3 lei). Menționăm că în ianuarie-septembrie 2010 reduceri de salariu s-au înregistrat pentru angajații din industria extractivă (cu 4,7% mai puțin decît în aceeași perioadă a anului 2009) și din administrația publică (cu 0,8% mai puțin față de ianuarie-septembrie 2009).

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC)

Toți copiii merită să fie liberi, puternici și protejați

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC) este prima organizație neguvernamentală din Republica Moldova, creată pentru a preveni abuzul asupra copiilor.

CNPAC și-a lansat activitatea în ianuarie 1997 cu un program educativ pentru copii, părinți și profesori – Programul de prevenire a abuzului față de copii (PAC).

În 1999, CNPAC a lansat conceptul de asistență multidisciplinară a copilului victimă a violenței și abuzului. Astfel, la inițiativa organizației, în 2003, a fost creată *Echipa Multidisciplinară și Interinstituțională de Experți*, din care fac parte specialiști și persoane cu funcții de decizie, care sprijină și monitorizează soluționarea cazurilor de abuz asupra copiilor.

Cîțiva ani mai tîrziu, în 2003, a întemeiat primul centru de asistență complexă a copiilor supuși violenței și altor forme de abuz – *Centrul de Asistență Psihosocială a Copilului și Familiei AMICUL.* Centrul funcționează în parteneriat cu Direcția protecție a drepturilor copilului din mun. Chișinău. Centrul asistă anual circa 250 de copii victime ale abuzului, neglijării și exploatării.

În anul 2000, CNPAC a lansat programul de instruire a specialiștilor, organizînd traininguri pentru diferite categorii de specialiști: asistenți sociali, pedagogi, psihologi, medici, polițiști, judecători, procurori.

În anul 2002, CNPAC a lansat prima sa campanie socială de informare și sensibilizare. *„Oare și animalele își bat puii?”*. De atunci, organizația a desfășurat șase campanii de sensibilizare, printre care se numără și campania *„Copilul – martor cu nevoi speciale”* (2008), adresată grupurilor profesionale – judecători, procurori, ofițeri de urmărire penală – privind nevoile speciale ale copiilor în timpul procedurilor legale.

CNPAC este prima organizație care asistă organele de drept în desfășurarea audierilor copiilor victime sau martori într-un spațiu protector, în acest sens menționăm Camera de audiere legală a Centrului AMICUL.

Din 2004, CNPAC face parte din Rețeaua pentru Prevenirea Abuzului față de Copii din Europa Centrală și de Est.

Contacte:
Daniela Sîmboteanu, Președinta Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de Copii
Tel.: 75-88-06, 59-27-48
Fax: 74-83-78
E-mail: office@cnpac.org.md, dpopescu@cnpac.org.md
Web: www.cnpac.org.md

• La solicitarea cititorilor

Regulamentul cu privire la plata de către întreprinderi, organizaţii şi instituţii, a indemnizaţiei unice pentru pierderea capacităţii de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecţiuni profesionale

(Continuare. Începutul nr. 40(347)

În cazul trimiterii la lucru la întreprinderile şi organizaţiile Republicii Moldova, situate în alte ţări, salariul mediu anual al angajaţilor pentru calcularea indemnizaţiei unice în cazurile de pierdere a capacităţii de muncă sau de deces al angajatului, survenite în urma unui accident de muncă sau unei afecţiuni profesionale în perioada prestării muncii în alte ţări, se determină în modul stabilit de Regulamentul cu privire la plata de către întreprinderi, organizaţii şi instituţii a indemnizaţiei unice pentru pierderea capacităţii de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecţiuni profesionale.

În cazul trimiterii la lucru în alte ţări în corespundere cu acordurile interstatale sau alte acorduri, încheiate cu întreprinderile organizaţiile sau agenţi economici din alte ţări, indemnizaţia unică pentru pierderea capacităţii de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecţiuni profesionale în timpul prestării muncii în alte ţări se plăteşte în modul şi în mărimile prevăzute în aceste acorduri. În cazurile cînd în acordurile indicate în aşa mod nu este prevăzut şi nu este prevăzută plata indemnizaţiei unice pentru pierderea capacităţii de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecţiuni profesionale în timpul prestării muncii în alte ţări, salariul mediu anual pentru calcularea mărimii indemnizaţiei unice se determină în modul stabilit de Regulamentul cu privire la plata de către întreprinderi, organizaţii şi instituţii a indemnizaţiei unice pentru pierderea capacităţii de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecţiuni profesionale, reieşind din salariul pe care angajaţii îl primeau pînă a fi trimişi la lucru în alte ţări, iar pentru cei care n-au lucrat pînă a fi trimişi la lucru în alte ţări -reieşind din salariul mediu al angajaţilor din Republica Moldova la una din întreprinderile (organizaţiile) de bază din ramura respectivă sau corespunzător genului de activitate, iar cînd aceasta este imposibil de determinat - reieşind din salariul mediu pe ramura respectivă, cu confirmarea documentară a salariului mediu potrivit profesiei (funcţiei) şi calificării corespunzătoare, similare profesiei (funcţiei) deţinute în alte ţări. Retribuţia pentru munca prestată în alte ţări în calculul salariului mediu anual nu se include.

La schimbarea salariului minim în Republica Moldova, salariul mediu anual al angajatului se recalculează, aducîndu-se nivelul lui pînă la salariul mediu anual al angajatului de aceeaşi profesie (funcţie) şi calificare de la unitatea care l-a trimis să presteze munca în alte ţări la momentul pierderii capacităţii de muncă.

În cazul lipsei la unitatea dată a unei profesii (funcţii) de o calificare similară, sau cînd angajaţii n-au lucrat pînă a fi trimişi să presteze munca în alte ţări, se ia în calcul salariului mediu anual angajaţilor de aceeaşi profesie (funcţie) şi calificare de la o altă unitate de bază din ramura respectivă (genul de activitate) a economiei naţionale a Republicii Moldova la momentul pierderii capacităţii de muncă.

Cererea de plată a indemnizaţiei unice se depune la întreprinderea care poartă vina pentru accidentul de muncă sau pentru declanşarea afecţiunii profesionale. La cererea de plată a indemnizaţiei unice se anexează:

1) decizia (copia) organelor de expertiză medicală a vitalităţii cu privire la stabilirea gradului de pierdere a capacităţii de muncă (în procente) a salariatului în urma accidentului de muncă sau afecţiunii profesionale;

2) avizul (copia) organului de stat respectiv, care a cercetat cauzele accidentului de muncă sau ale afecţiunii profesionale, pentru a determina vina întreprinderii în producerea accidentului de muncă sau în declanşarea afecţiunii profesionale;

3) documentele care confirmă dreptul la indemnizaţia unică în cazul decesului angajatului (paşaportul, copia adeverinţei de căsătorie, adeverinţa privind componenţa familiei decedatului, inclusiv membrii aflaţi la întreţinerea acestuia sau copia deciziei respective a judecătoriei etc.).

Întreprinderea este obligată să examineze cererea de plată a indemnizaţiei unice şi să ia decizia respectivă în termen de cel mult o lună din ziua depunerii cererii şi a tuturor documentelor aferente. Decizia întreprinderii privind plata indemnizaţiei unice se legalizează printr-un ordin (dispoziţie) al administraţiei întreprinderii. Ordinul (dispoziţia) trebuie să conţină motivaţia acordării sau neacordării indemnizaţiei, indicîndu-se persoanele cărora li se plăteşte indemnizaţia unică, cuantumul ei integral, precum şi mărimile părţilor din indemnizaţie susceptibile de plată fiecărei persoane care are dreptul de a primi indemnizaţia unică şi termenele de plată, care nu pot depăşi două luni din ziua depunerii cererii de către persoanele interesate. Copia ordinului (dispoziţiei) administraţiei întreprinderii privind plata indemnizaţiei unice sau refuzul motivat, în scris, se înmînează sau se expediază solicitantului în termen de o lună din ziua depunerii cererii şi a tuturor documentelor aferente.

Plata indemnizaţiei unice persoanelor care beneficiază de acest drept se efectuează de către întreprinderea vinovată de producerea accidentului de muncă sau de declanşarea afecţiunii profesionale din contul mijloacelor proprii. Întreprinderile finanţate de la bugetul republican plătesc indemnizaţia unică din contul bugetului respectiv. Situaţia în care întreprinderea nu dispune de mijloacele necesare, indemnizaţia unică se plăteşte în baza hotărîrii judiciare din contul oricărui patrimoniu sau oricăror mijloace ale întreprinderii. În cazul reorganizării sau lichidării întreprinderii vinovate de producerea accidentului de muncă sau de declanşarea afecţiunii profesionale, plata indemnizaţiei unice către persoanele care beneficiază de acest drept o efectuează succesorul de drepturi (moştenitorul) sau organul ierarhic superior. În cazul pierderii capacităţii de muncă sau al decesului angajatului, survenite în urma unui accident de muncă sau unei afecţiuni profesionale în perioada prestării de munci în alte ţări, indemnizaţia unică se plăteşte de către întreprinderea care l-a trimis la lucru în aceste ţări, dacă acordurile cu aceste ţări nu prevăd un alt mod de achitare a indemnizaţiei unice. Reţinerile din sumele plătite ca indemnizaţie unică se efectuează în acelaşi mod ca şi reţinerile din salariu. Expedierea, reexpedierea sumei indemnizaţiei unice se face din contul întreprinderii vinovate de producerea accidentului de muncă sau de declanşare a afecţiunii profesionale. La dorinţa destinatarilor, aceste sume pot fi transferate în conturile lor de la Banca de Economii.

În cazul cînd accidentatul sau o altă persoană interesată nu este de acord cu decizia întreprinderii privind plata indemnizaţiei unice sau cînd nu au primit răspuns în termenul stabilit, aceştia sînt în drept să intenteze o acţiune în judecătoria populară, în a cărei rază teritorială îşi are sediul întreprinderea în cauză sau de la domiciliul lor. În cazul apariţiei unui litigiu relativ la plata indemnizaţiei unice, întreprinderea are dreptul, în termen de zece zile de la data înaintării de către accidentat sau altă persoană interesată a cererii şi a tuturor documentelor aferente, să intenteze o acţiune în judecată. Sumele primite în calitate de indemnizaţie unică de către persoanele care beneficiază de acest drept pot fi urmărite şi restituite numai în situaţia în care decizia privind plata lor este întemeiată pe documente sau informaţii false, prezentate de persoane interesate, şi în cazul unor greşeli de calcul. Copia ordinului (dispoziţiei) administraţiei întreprinderii şi cererea accidentatului sau a altor persoane interesate privind plata indemnizaţiei unice, împreună cu toate documentele aferente, se păstrează în dosarul beneficiar în arhiva întreprinderii respective.

♦ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări răspunde juristul Vitalie MODRÎNGĂ

Vrem să ştim dacă vom fi susţinuţi de către stat în cazul fondării unei organizaţii obşteşti. Ne interesează în special dacă statul protejează într-un fel sau altul organizaţiile obşteşti ale tinerilor, care de regulă, nu dispun de bani pentru organizare şi activitate.

Un grup de tineri, mun. Chişinău

Conform prevederilor Legii cu privire la asociaţiile obşteşti, statul poate să acorde sprijin asociaţiilor obşteşti prin finanţarea cu destinaţie specială, la cererea acestora, a unor programe sociale, ştiinţifice şi culturale, prin încheierea unor contracte pentru executare de lucrări şi prestare de servicii, precum şi prin plasarea, pe bază de concurs, a unor comenzi sociale de realizare a diferitor programe de stat unui număr nelimitat de asociaţii obşteşti. Statul contribuie la desfăşurarea activităţii asociaţiilor obşteşti ce urmăresc beneficiul public, colaborînd cu acestea şi promovînd faţă de ele o politică fiscală preferenţială. În relaţiile cu asociaţiile obşteşti care desfăşoară activitate în acelaşi domeniu, organele de stat nu trebuie să acorde preferinţe nici uneia din ele. Asociaţiile obşteşti ce urmăresc beneficiul public pot fi scutite parţial sau integral de plata unor impozite în conformitate cu legislaţia fiscală şi cu prezenta lege. Arendarea de către asociaţiile obşteşti ce urmăresc beneficiul public a încăperilor şi clădirilor care fac parte din proprietatea publică se face în condiţii preferenţiale, în modul stabilit de Guvern. Scutirea asociaţiilor obşteşti de impozite şi acordarea, cu titlu individual, a altor înlesniri şi privilegii nu se admite. Asociaţiile obşteşti de tineret şi de copii beneficiază de sprijinul material şi financiar al statului. Statul acordă organizaţiilor de copii dreptul de a folosi gratuit sau în condiţii preferenţiale încăperile şcolilor, liceelor, colegiilor şi instituţiilor extraşcolare, căminele culturale, palatele şi casele de cultură, amenajările sportive. Asociaţiile obşteşti şi persoanele lor juridice care, în perioada alegerilor autorităţilor publice, desfăşoară agitaţie pro sau contra partidelor politice, organizaţiilor social-politice, blocurilor şi candidaţilor aparte sînt private de dreptul la sprijin financiar de stat cu destinaţie specială, la impunere, finanţare şi creditare preferenţială. Mijloacele financiare primite de ele în conformitate cu programele speciale de stat, în calitate de granturi şi subvenţii, urmează să fie restituite la bugetul de stat, în temeiul hotărîrii judecătoreşti, în conformitate cu legislaţia. Organele de conducere ale asociaţiei obşteşti, în numele căreia membrii asociaţiei sau alte persoane au desfăşurat agitaţie preelectorală fără ştirea şi asentimentul acestor organe, urmează să declare, fără întîrziere, neparticiparea asociaţiei pe care o conduc la aceste acţiuni, iar organul de informare în masă, prin al cărui intermediu s-a făcut agitaţie, este obligat să difuzeze în cel mai scurt timp dezminţirea. Persoanele care acţionează în numele asociaţiei obşteşti fără sancţiunea organelor de conducere poartă răspundere în conformitate cu legislaţia. Asociaţiile obşteşti şi persoanele lor juridice nu au dreptul să utilizeze mijloacele băneşti şi valorile materiale, primite de la persoane fizice şi juridice străine, pentru susţinerea partidelor politice, autohtone, precum şi de la stat, organizaţiilor social-politice, blocurilor şi candidaţilor aparte în cadrul alegerilor autorităţilor publice. Încălcarea acestor restricţii se pedepseşte conform legislaţiei în vigoare. Mijloacele băneşti şi valorile materiale utilizate în scopurile menţionate urmează să fie expropriate, cu titlu gratuit, în venitul bugetului de stat, în temeiul hotărîrii judecătoreşti.

Stimaţi cititori!

Redacţia va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar şi cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupaţi cuponul şi, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteţi-l pe adresa: Chişinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(noiembrie 2010, nr. 41(348)

Citaţii în judecată

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea SRL „Asierto" SC, mun. Chişinău, pentru data de 15 noiembrie 2010, ora 9.30, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 218, et. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Policontract" privind rezoluţiunea contractului şi restituirea sumei de 50 000 lei.

Judecător Liliana Andriaş

⁂

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Infonetclub", Chişinău, pentru data de 18 noiembrie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 220) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile intentată de SRL „Silk Company" privind încasarea a 572 lei.

Judecător I. Gancear

⁂

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Inform Grup", Chişinău, pentru data de 18 noiembrie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 220) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile intentată de SRL „Silk Company" privind încasarea a 1995 lei.

Judecător I. Gancear

⁂

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea SA „Fabrica de Vin Cojuşna", pentru data de 23 noiembrie 2010, ora 14.30, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Jemciujina".

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Al. Rotari

⁂

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea SRL „Noch Impex", pentru data de 26 noiembrie 2010, ora 13.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Sipuş".

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Al. Rotari

⁂

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Murzac Hariton Arsenie, or. Drochia, pentru data de 26 noiembrie 2010, ora 13.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de intervenient accesoriu în cauza civilă intentată de SRL „Sipuş" către SRL „Noch Impex".

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Al. Rotari

⁂

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Opriola", Chişinău, pentru data de 7 decembrie 2010, ora 9.15, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 220) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile intentată de SRL „Expres Leasing" privind încasarea a 710,22 euro.

Judecător I. Gancear

⁂

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului „Duostar" SRL, pentru data de 10 decembrie 2010, ora 14.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 207) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de „Euro Leasing" SRL privind încasarea sumei.

Judecător V. Orîndaş

⁂

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Duminica Oleg, pentru data de 22 noiembrie 2010, ora 9.15, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 59) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Duminica Tatiana privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Ştefan Niţă

⁂

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Coceban Marcel Mihail, cu ultimul domiciliu cunoscut: Chişinău, str. Drumurile Schinoasei nr. 1/3, apt. 45, pentru data de 24 noiembrie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 49) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Andruşoi Vitali către Coceban Marcel şi ÎS „Registru" privind recunoaşterea dreptului de proprietate asupra automobilului.

Judecător Nadejda Mazur

⁂

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Zaiţev Ianchel Mordhai, pentru data de 26 noiembrie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43) în calitate de reclamat în cauza civilă intentată de Vasilieva Tatiana privind desfacerea căsătoriei.

Judecător A. Andronic

⁂

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Fulga Vitalii, pentru data de 2 decembrie 2010, ora 13.30, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 61) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Cuprianov Alexandru privind încasarea datoriei.

Judecător Djeta Chistol

⁂

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Selezneova Tatiana, pentru data de 15 noiembrie 2010, ora 10.30, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 618) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de „Vitasbenefic" SRL privind încasarea sumei.

Judecător Sergiu Lazari

⁂

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Anisim Ruslan, pentru data de 16 noiembrie 2010, ora 8.30, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 505) în calitate de pîrît în cauza civilă cu nr. 2-3672/2010 intentată de Anisim Angela către Anisim Ruslan şi DPDC Buiucani privind desfacerea căsătoriei şi stabilirea domiciliului copilului minor.

Judecător Galina Moscalciuc

⁂

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Untila Ion, pentru data de 22 noiembrie 2010, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 618) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Untila Eugenia privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Sergiu Lazari

⁂

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Josan Elena, pentru data de 7 decembrie 2010, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 611) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de BC „Banca Socială" privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Boico

⁂

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Vascan Petru, pentru data de 17 noiembrie 2010, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 20) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Vascan Olga privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător V. Ilaşco

⁂

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Svistova Tatiana Ivan, a.n. 04.08.1963, pentru data de 17 noiembrie 2010, ora 15.15, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 31) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Radu Constantin împotriva cet-lor: Svistova Tatiana, Svistov Evghenii, Corpoceanu Serghei, Pogorelova Galina, cu participarea persoanei interesate Direcţia Arhitectură, Urbanism Chişinău privind apărarea dreptului de proprietate.

Judecător Lilia Lupaşco

⁂

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Scorţesco Svetlana, Radovscaia Tamara, pentru data de 24 noiembrie 2010, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 1) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de ÎMGFL-18 privind încasarea datoriei.

Judecător V. Micu

⁂

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cervinschii (Chetrean) Natalia, Chetrean Mihail, Chetrean Lev, pentru data de 24 noiembrie 2010, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 15) în calitate de reclamanţi în cauza civilă intentată de Chetrean Mihail, Chetrean Lev, Cervinschii (Chetrean) Natalia privind recunoaşterea dreptului la cota-parte din imobil.

Judecător I. Timofei

⁂

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Talpa Svetlana, pentru data de 1 decembrie 2010, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Olaru Aliona privind încasarea datoriei şi a dobînzii.

Judecător Gh. Gorun

⁂

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Berzoi Simion, pentru data de 7 decembrie 2010, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 9) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Spoticoilo Natalia privind încasarea datoriei.

Judecător Iurie Potînga

⁂

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SC „Cupolele de Aur" SRL, pentru data de 18 noiembrie 2010, ora 10.30, la şedinţa de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 17) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea cet. Aspidova Irina privind protecţia drepturilor consumatorului.

Judecător Maria Ţurcan

⁂

Judecătoria Drochia, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Moşneagu Constantin Grigore, domiciliat în satul Cîşlea, Teleneşti, pentru data de 22 noiembrie 2010, ora 8.30, la şedinţa de judecată (Drochia, str. 31 August 1989 nr. 7, bir. 4) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Moşneagu Vera Andrei privind desfacerea căsătoriei şi stabilirea domiciliului copilului minor.

Judecător Ion Rusu

⁂

Judecătoria Soroca solicită prezentarea cet. Cononenco Serghei Victor, domiciliat în satul Bulboaca, Anenii Noi, pentru data de 24 noiembrie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (Soroca, str. Independenţei nr. 62, bir. 17) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Cojocari Alisa privind stabilirea paternităţii.

Judecător Gh. Liulca

⁂

Judecătoria Drochia, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ţîbuliac Valeriu Vasile, domiciliat în satul Boroseni, Rîşcani, pentru data de 17 decembrie 2010, ora 8.30, la şedinţa de judecată (Drochia, str. 31 August 1989 nr. 7, bir. 1) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Ababei Rodica privind stabilirea domiciliului copilului.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Zaporojan

⁂

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Akbaş Dileara, a.n. 17.06.1969, mun. Chişinău, s. Budeşti, str. Izvorul Vieţii nr. 15/1, pentru data de 25 noiembrie 2010, ora 14.30, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 315) în calitate de pîrît în procesul civil intentat de Boiangiu Constantin privind recunoaşterea nulă a contractului.

Judecător I. Mînăscurtă

⁂

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Isancenco Igor, Ivleva Elena, Crăciun Gheorghe, Crăciun Liliana, pentru data de 22 noiembrie 2010, ora 12.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 301) în calitate de intervenienţi în cauza civilă intentată de Colotinscaia Natalia privind ridicarea sechestrului.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Alexandru Spoială

⁂

Judecătoria Cahul, în conformitate cu art.108 şi art.103 ale Codului de procedură civilă al RM, solicită prezentarea cet. Matcaş Serghei Nicolae, născut în 1975, cu ultimul domiciliu cunoscut: Cahul, str. I. Spirin nr. 47, pentru data de 6 decembrie 2010, ora 14.00, la şedinţa de judecată (Cahul, bdul Victoriei nr. 8, bir. 211) în calitate de pîrît în cauza civilă cu nr. 2-1002/2010 privind repararea prejudiciului cauzat în urma accidentului rutier intentată la cererea reclamantei Dizghinjili Liudmila.

Pîrîtului i se propune să prezinte referinţă şi probele de care dispune referitoare la pricină. În caz de neprezentare a probelor şi de neprezentare a pîrîtului în instanţă, pricina va fi examinată în lipsa lui.

Judecător Vitalie Movilă

⁂

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Vesnina Rimma, domiciliată în Chişinău, str. Calea Ieşilor nr. 19, apt. 109, pentru data de 26 noiembrie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 502) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Zabulico M. privind încasarea datoriei.

Judecător L. Pruteanu

ÎN ATENŢIA CITITORILOR!

Săptămînalul juridic „Dreptul" publică „Citaţii în judecată" din toate raioanele republicii. Pentru aceasta nu este nevoie să vă deplasaţi la Chişinău. E de ajuns să expediaţi prin tel/fax (**nr. 577690**) copia dispoziţiei de plată şi citaţia propriu-zisă, astfel economisind sume importante pentru transport. „Dreptul" poate fi procurat în oficiile „Poşta Moldovei" sau la redacţie.

Date bancare: c/d 222472202641
BC Banca Socială. BIC: BSOCMD 2x722,
cod 280101722, c/f 37934018.
Publicaţia periodică **„DREPTUL"**

Aniversări

Pentru fiecare om ziua în care s-a născut este una deosebită. Astfel, de o semnificaţie aparte sînt aceste splendide zile de toamnă pentru: **Svetlana Novac,** judecător CSJ (60 de ani); **Mihai Gavriliţa**, preşedintele judecătoriei Străşeni (60 de ani); **Anatolie Minciuna**, judecător CA Chişinău (50 de ani) – personalităţi notorii în justiţia naţională care marchează remarcabile aniversări.

Mult stimaţi omagiaţi, ne bucură nespus de mult că dumneavoastră aţi ales ca destin de a sluji cu credinţă Legii şi de a apăra demnitatea umană, fapt ce vă conferă acea alură incontestabilă de Oameni ai Sfintei Dreptăţi, fără de care totul în jur ar părea un haos imens.

Vă admirăm, vă respectăm, vă preţuim, iar aniversările dumneavoastră ne oferă plăcutul prilej de a vă adresa sublime cuvinte de felicitare.

Vă dorim să aveţi parte de multă sănătate, multă căldură sufletească, bunăstare, fericire şi împliniri dintre cele mai frumoase.

La mulţi ani!

* * *

Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere: **Tatiana Ignatiuc**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de drept USM; **Oleg Efrim**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de drept USM, viceministru al Justiţiei; **Tatiana Dimitriadi**, judecător Cahul; **Ludmila Ouş**, judecător Ciocana; **Tudor Culava,** inspector judecător; **Dumitru Corolevschi**, judecător CA Bălţi; **Ion Corolevschi**, judecător CSJ; **Mihai Vinogradov**, procuror Ocniţa; **Ghenadie Pîrlii**, procuror, şef-adjunct interimar Procuratura Generală.

Mult stimaţi omagiaţi, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile, astfel încît doar Dreptatea şi Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveţi parte de acum încolo doar de împliniri şi realizări care să vă întregească deplin fericirea.

La mulţi ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de administraţie
al Uniunii Juriştilor,
Echipa *Dreptul* şi
Revista Naţională de Drept

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămîne alături de Dvs.

Meridian juridic

Se află în greva foamei de 10 ani

O militantă indiană pentru drepturile omului se află în greva foamei de 10 ani. Ea solicită abrogarea unei legi, care permite armatei din nord-estul Indiei să deschidă focul fără mandat. Irom Sharmila declară că va protesta pînă cînd autorităţile vor abroga această lege.

Femeia, de 38 de ani, a intrat în greva foamei pe data de doi noiembrie 2000, după ce a fost martoră la uciderea, de către armată, a zece persoane, care se aflau într-o staţie de autobuz din apropierea casei sale. Ea a fost arestată imediat după ce a intrat în greva foamei, pentru tentativă de sinucidere, după care a fost trimisă în spitalul unei închisori. Acolo a fost alimentată cu forţa, prin perfuzii, de trei ori pe zi. Eliberată prin hotărîrea unor tribunale locale, Irom Sharmila a reluat greva foamei, motiv pentru care a fost arestată din nou. În prezent, activista se află într-un spital din capitala statului Manipur.

Irom Sharmila cere să fie abrogată legea, care le permite celor din armată să deschidă focul pe loc şi să aresteze suspecţi fără să aibă un mandat în acest sens.

Fericirea: mod de întrebuinţare

„Fericirea îl ocoleşte pe cel care aleargă după fericire”, spune dictonul. Potrivit psihologilor, emoţiile sînt inconştiente, sentimentele sînt conştiente, iar fericirea se naşte undeva la intersecţia neştiută dintre acestea. Şi încă un adevăr psihologic, adesea ignorat: fericirea nu e suma unor momente agreabile. Devenind mecanice şi repetitive, senzaţiile agreabile slăbesc. De aceea, vinul, ciocolata sau vacanţele în locuri de vis ne oferă doar o fericire cu termen de valabilitate.

La ce foloseşte fericirea?

Problema obţinerii stării de fericire a devenit obiect de studiu privilegiat în Statele Unite, din 1998. Stimulaţi de Martin Seligman (preşedintele Asociaţiei Americane de Psihologie, în acel an), zeci de psihiatri şi psihologi au început să descrie mecanismele bunăstării şi ale plăcerii. „Cînd sîntem îndrăgostiţi, ne facem un prieten sau creştem copiii, trecem prin momente de pe urma cărora, aproape întotdeauna, toată lumea implicată are enorm de cîştigat. Similar, aproape orice progres tehnologic reprezintă un cîştig pentru toată lumea. Maşina de tipărit nu a redus valoarea economică a vreunei invenţii din alt domeniu, ci a declanşat o explozie generalizată a valorilor. Aici se regăseşte motivul probabil al sentimentelor. Un sentiment pozitiv e ca un far călăuzitor, care anunţă că vă aflaţi în preajma unei posibile situaţii din care toată lumea are de cîştigat. Prin activarea unui mod de gîndire expansiv, tolerant şi creativ, sentimentele pozitive vă vor spori beneficiile sociale, intelectuale şi fizice avute”, susţine Martin Seligman. Tot el crede că fericirea se poate obţine prin mai multe metode. Iată cîteva dintre ele.

Să ne recunoaştem emoţiile

Psihologii susţin că, pentru a ajunge la starea de bine care ne conduce la trăirea plăcerii, „e foarte important să ne recunoaştem propriile emoţii, să avem o bună toleranţă la frustrare, o mai mare capacitate de a privi lucrurile din perspectiva celuilalt”. Emoţia este un fenomen fizic, declanşat de o situaţie pe care am trăit-o şi căreia i-am dat o interpretare personală. La această interpretare mai contribuie ereditatea, felul în care s-a structurat personalitatea şi mediul social în care ne-am format. La baza plăcerii stă interesul individului, care generează emoţii şi gînduri pozitive cu răsunet în comportament. Plăcerea, ca stare interioară de bine, produce schimbări biologice în alchimia creierului, prin activarea centrilor responsabili de inhibarea sentimentelor negative şi încurajează creşterea stării de bine.

Găseşte un sens pentru plăcere

Să dai un sens plăcerii tale şi să o menţii în strînsă legătură cu partea cea mai profundă a sinelui este un lucru foarte important. De pildă: este bine şi plăcut să te joci cu copiii tăi. Dar, dacă prin joc îi înveţi regulile vieţii, este şi mai bine. „Viaţa bună constă în dobîndirea fericirii prin folosirea zilnică a calităţilor caracteristice în tot ceea ce înseamnă sfera personală de interese. Viaţa are şi un sens dacă i se mai adaugă o componentă: folosirea aceloraşi calităţi pentru progresul cunoaşterii, puterii sau al bunătăţii în lume”, afirmă Martin Seligman.

Fericirea ne face sănătoşi

Cercetătorii finlandezi au studiat timp de douăzeci de ani un grup de adulţi: cei care de-a lungul timpului au fost cei mai sănătoşi erau exact cei care se simţeau fericiţi, indiferent de statutul lor conjugal sau de nivelul lor de trai. Senzaţia de bunăstare ţinea, printre altele, de capacitatea celor chestionaţi de a aprecia micile plăceri ale vieţii. Despre cît de importante sînt micile plăceri ale vieţii vorbeşte experienţa unui oraşel din Pennsylvania, a cărui istorie psihologii au urmărit-o cu mare interes. În prima parte a secolului XX, Roseto părea cel mai sănătos oraş al Americii. Locuitorii lui erau imuni la bolile cardiovasculare, despre care se ştie că fac nenumărate victime în ţările industrializate. Rata mortalităţii era de două ori mai scăzută decît în restul Statelor Unite. Pentru că locuitorii din Roseto erau de origine italiană, s-a presupus că fenomenul s-ar datora dietei mediteraneene. Dar s-a constatat că ei, de fapt, aveau o viaţă cît se poate de nesănătoasă – fumau, munceau mult şi din greu, iar mîncarea era îngrozitor de grasă. Un singur lucru îi deosebea pe locuitorii din Roseto: solidaritatea lor, moştenită din vechea Italie!

CALEIDOSCOP

Cea mai înaltă statuie din lume a lui Iisus Hristos, aproape de finalizare

Polonezii se pregătesc să finalizeze construcţia celei mai înalte statui a lui Iisus Hristos din lume, potrivit AFP. Mai înaltă decît Hristos al Concordiei din oraşul bolivian Cochabamba (34,20 metri), şi decît Hristos din Rio de Janeiro (39,6 metri), noua statuie va fi ridicată în vestul Poloniei, în oraşul Swiebodzin.

Statuia construită în Swiebodzin, un oraş cu 40 000 de locuitori, situat la 50 km de frontiera polono-germană, va avea înălţimea de 58 metri şi anvergura la nivelul braţelor de 24 metri, ea urmînd să fie inaugurată în cursul duminicii de 21 noiembrie.

La originea proiectului s-a aflat iniţiativa preotului Sylwester Zawadzki, parohul bisericii din localitate, care a cumpărat în acest scop un teren de patru hectare. Apoi a colectat fonduri şi a atras sponsori pentru realizarea proiectului, şeful şantierului fiind chiar fratele său, scrie Agerpres.

Asamblarea finală a monumentului ar fi trebuit să se facă în aceste zile, dar ea a fost amînată pentru că macaraua care trebuia să ridice braţele şi capul statuii nu era suficient de puternică, a relatat inginerul. Constructorii intenţionau să folosească un elicopter, dar în cele din urmă au optat pentru altă macara care ar trebui să sosească în zilele următoare.

Părţile deja ridicate ale statuii pe o mică colină sînt vizibile de pe drumul naţional, dar după ce va fi terminată, ea va putea fi văzută încă de departe de pe autostrada A2 care leagă Varşovia de Berlin.

Ca şi Isus din Cochabamba şi din Rio de Janeiro, statuia din Swiebodzin va fi în întregime albă, dar spre deosebire de primele două, ea va purta o coroană aurită.

Hitler iubea să mănînce pîine cu marmeladă la dejun

Adolf Hitler iubea pîinea cu marmeladă la micul dejun şi era manierat în relaţiile interpersonale. Noile dezvăluiri au fost făcute de cotidianul britanic „Daily Mirror”, care a publicat mai multe documente de arhivă.

Documentele conţin mărturiile unui dezertor austriac în vîrstă de 19 ani, care oferă o descriere detaliată a activităţilor de zi cu zi ale lui Hitler între anii 1943-1944.

„Era cărunt şi cocoşat, dar avea o expresie foarte mulţumită. Era amabil în relaţiile cu ceilalţi, dar capabil să bată cu pumnul în masă şi să strige în timpul conferinţelor”. Aşa a fost descris dictatorul de prizonierul de război.

Acesta detaliază rutina zilnică a lui Hitler: se trezea în jurul orei 10.00, după care se vedea cu bărbierul. Ulterior, mergea la plimbare, dar nu îi plăcea să fie urmărit, gărzile erau instruite să îl supravegheze de la distanţă, fără să fie observate.

Precizăm că, în perioada dictaturii hitleriste, au fost ucişi aproximativ şase milioane de evrei.

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova, Uniunea Juriştilor din Moldova
Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Stelina CIOBANU, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei: MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia "Prag-3".
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 2003